

1. És megőrült Aszeneth József áldásának igen nagy örömmel és sietve felment a tulajdon¹⁰¹ felső szobájába, és erőltlenül lerogyott az ágya elé, mivel oly nagy öröm és bánat, meg erős félelem és remegés,¹⁰² és nem szűnő verejték borította el, amint meghallotta Józsefnek mindezeket a szavait, aki a Magasságos Isten nevében szólt hozzá. 2. Felzokogott keserves nagy sírással és elfordult isteneitől, akiket tisztelt,¹⁰³ megundorodott minden bálványától és várt, míg be nem esteledett. 3. József pedig evett-ivott, majd azt mondta szolgáinak: – Fogjátok be a lovakat a hintó elé! Azt gondolta ugyanis: eltávozom és körbejáróm az egész várost és a földet. 4. De Pentefrészt azt mondta Józsefnek: – Töltse itt az éjszakát az én uram és hajnalban menjen el útjára! 5. Ám József azt felelte: – Nem, hanem még ma távozom, mert az a nap van ma, amelyen Isten elkezdte megalkotni¹⁰⁴ minden teremtményét, de a hetedik napon majd én is visszatérek hozzátok és itt fogom tölteni az éjszakát.

¹⁰¹ Lk 15,17-ben a tékozló fiú szó szerint: magába ment, azaz: magába szállt. A bővített szövegváltozat szerint ezt tette a bűnvallásra készülő Aszeneth is.

¹⁰² A félelem és remegés a megrendültség kifejezése a görög bibliai irodalomban (pl. Fil 2,12–13).

¹⁰³ Aszeneth most kezdődő megtérése történetében az első mozzanat az elfordulás a bálványoktól, amit a görög szöveg itt a metanoia (μετάνοια) igével fejez ki, a bibliai nyelvben azonban ez a megtérés egészét is jelentheti.

¹⁰⁴ Ez a vasárnapot jelenti. József visszatérése az ezt követő szombatban történt. Addigra Aszeneth megtérése is beteljesedett, ami utalás lehet arra, hogy ahogyan a világot hét nap alatt teremtette Isten (1Móz 2,2), úgy Aszeneth újjáteremtését is csupán idő alatt végezte el.

X.

1. József tehát elment a maga útján és Pentefrészt meg a rokonsága is eltávozott, ki-ki a maga örökségébe. Aszeneth pedig magára maradt¹⁰⁵ a szüzekkel és megpihent, és sírt, míg le nem hanyatlott a nap. Kényeret nem evett és vizet nem ivott,¹⁰⁶ hanem amíg mások aludtak, ő egyedül virrasztott. És eljött az éjszaka, amikor mindenki aludt a házban, csak ő virrasztott egyedül. Sírt, kezével a mellét verte szüntelenül, nagy félelemmel félt és erősen reszkedett. 2. Felkelt aztán Aszeneth az ágyáról és óvatosan lement a felsőház léposin és belépett a malom¹⁰⁷ helységébe. A kapuőrő asszonyt,¹⁰⁸ gyermekeivel együtt alva¹⁰⁹ találta. Sietett Aszeneth és leemelte az ajtófüggöny börtakaróját és megtöltötte azt a tűzhely hamujával. Aztán felvitte a felsőházba és szétterítette a padlón. 3. Ezután erősen bezarta az ajtót és a vasból készült keresztgerendát oldalról ráillesztette. Egyre csak sóhajtozott nagyokat és keservesen sírt. 4. Meghallotta pedig úrnője sóhajtozását az a szűz, aki a tejtestvére volt, akit a többi szűznél jobban szeretett Aszeneth és sietve felbresztette a többi hat szűzet és odament Aszeneth ajtajához, de zárva találta azt. 5. Hallotta

¹⁰⁵ Aszeneth a következő héten egyedül maradt a palotában a XX. részben leírt találkozásig.

¹⁰⁶ Ez a magatartás a koncentráció vagy a nagy elhatározásokra készülés jele volt. Vö.: 2Móz 3,4, 28; 1Sám 30,12; Zsolt 102,5; ApCsel 9,9.

¹⁰⁷ Phil. szöveg mindentűnt „kapusfülkéről” és „kapuőrő asszonyról” beszél.

¹⁰⁸ Az eredetiben a „kapu” és a „kapuőrő” szavak csak egy mássalhangzóval térnek el a malom és a malomőrő szavaktól, ezért némelyek az utóbbi olvasatot ajánlják. Ez esetben a malmot hajtó rabszolgánóról lenne szó.

¹⁰⁹ Vö.: Lk 11,7.

bentről Aszeneth sóhajtozását és siránkozását, ezért megkérdezte: – Miért szomorkodsz, úrnőm, mi zaklatott fel ennyire? Nyiss ajtót nekünk, hanem belülről így szólt hozzájuk: – Nagyon fáj a fejem, a fekhelyemen nyugszom, nincs erőm most felkelni és ajtót nyitni nektek, mert minden tagom erőtlen. 7. Ezért menjetek el, ki-ki a maga szobájába és aludjatok ki magatokat, engem pedig ne zavarjatok! 8. El is távoztak a szüzek, mindegyik a maga szobájába. Aztán fölkel Aszeneth, kinyitotta halkán az ajtót és átment a második szobájába, ahol a szépitőszerez ládája volt, és kinyitotta a szekrényét. Kivette onnan gyászos éjsötét ruháját.¹¹⁰ Ez volt az a ruhája, amit akkor viselt, amikor meghalt a fiatalabbik bátyja, a gyász idején viselte azt előzőleg. 9. Fogta a fekete ruháját s bevitte a szobájába, majd ismét gondosan becsukta az ajtót s a keresztrudat visszatolta a helyére. 10. És sietve levetette Aszeneth a maga, lenből készült, aranyzövesű királynői ruháját és gyászruhába öltözött, leoldotta aranyövét és körülövezte magát zsinórkötéllel, a homlokkötőt pedig és csuklóiról a szalagot, meg a karkötőt és bokaláncait,¹¹¹ letette a földre 11. Aztán fogta valamennyi válogatott ruháját, aranyövével, fejdíszével, meg a szalaggal együtt és az északra néző ablakon át kidobta a szegényeknek, meg a koldusoknak.¹¹² 12. Gyorsan megragadta a szobájában lévő arany és ezüst isteneit is, melyeknek nem volt se sze-

¹¹⁰ A bűnbánat és a gyász jele volt a fekete szín. A görögök meg a rómaiak is fekete öltözettel fejezték ki a gyásukat, az egyiptomiaknál azonban a gyász színe a fehér is lehetett. Vö.: Burchard, 655.

¹¹¹ A tiara jelenthethet fejdísz, de koronát is.

¹¹² A radikális bűnbánathoz az alamizsnaadás, sőt a felesleges öltözet szétosztása is hozzátartozhatott, vö.: Mk 10.21; Lk 3.11.

rik se számuk, apró darabokra törte mindezt.¹¹³ Egyiptom minden bálványát kihajította az északra néző ablakon át a szegényeknek meg a kéregetőknek. 13. Aztán Aszeneth fogta a maga királyi vacsoráját,¹¹⁴ a hizlalt borjút,¹¹⁵ a halakat meg a húsokat, az isteneinek szánt éggőldozatokat meg az italáldozati bor edényeit és kihajította mindezeket az északra néző ablakon át az idegen kutyák¹¹⁶ martalékának. Azt mondta ugyanis magában Aszeneth: – Ne egyenek a kutyáim a vacsorámból és a bálványoknak szentelt áldozatokból, hanem az idegen kutyák egyiké meg azt. 14. Ezek után fogta a bőrszakot és a hamut és a padlóra öntötte. Majd zsákvászonnal övezte körül csipőjét, és kibontva hajfonatát, hamut szórt a fejére.¹¹⁷ 15. És szétszórta a hamut a padlón, aztán meg mindkét kezével nagy buzgón kezdte verni a mellét és a földre roskadt. Nagy keservesen sírt és sóhajtozott egész éjjel, hajnalig. 16. Hajnalban aztán felkelt Aszeneth s ime meglátta, hogy a könnyeitől olyan volt alatta a padló, mint a sár. Ekkor ismét arca borult Aszeneth a padlón délutánig, sőt addig, amíg le nem ment a Nap. 17. Így tett Aszeneth megalázottsága hét napján át,¹¹⁸ meg nem kóstolt semmi ételt, nem evett kenyeret és nem ivott vizet.

¹¹³ A bálványistenek összetöréséről pl.: 5Móz 12.3.

¹¹⁴ Királyi lehet a vacsora minőségét illetően, de célozhat Aszeneth rangjára is (1.8).

¹¹⁵ Lk 15.23. Ott a megértés jele, hogy a hazatérő fűt ehet a hizlalt borjúból a családi asztalnál, itt Aszeneth dobja el ezt a csemegét bűnbánata jeleként.

¹¹⁶ Különbőség volt a házi kutyák és a félvad utcai kóbor kutyák között. Mt 7.6; Mk 7.27–28; Fil 3.2.

¹¹⁷ A hamu és Aszeneth gesztusai a bűnbánat külső jelei voltak.

¹¹⁸ A bűnbánat hosszúsága (hét nap) annak intenzitását volt hivatva kifejezni.

XI.

1. De ime a nyolcadik napon, amikor reggel lett és a kakasok már kukorékolnak,¹¹⁹ a kutyák pedig megugatták a járókelőket, főleszmélt Aszeneth, fölemelte fejét egy kissé, felkelt a padlóról meg a hamuból, ahol feküdt, mert elgémberedtek és elgyengültek tagjai a hét napig tartó szűkölködéstől.

Feltérdelt tehát, kezét a padlóra tette, felemelkedett egy kis sé a földről, megrázta a fejét és kirázta hajából a sok hamut. Aztán összekulcsolta Aszeneth a kezeit, egyik ujját a másikba fonva és ide-oda rázta a fejét, majd kezével szünet nélkül verte a mellet. Majd a keblére hajtotta fejét. Az arcát elborították könnyei és nagyon sóhajtozott, hajszárait húzkodta a fejéről és hamut szórt felülről a fejére. Elfáradt Aszeneth és elcsüggedt, mert az ereje teljesen elhagyta. Akkor a fal felé fordult¹²⁰ s leült a keletre néző¹²¹ ablakkal szemben. 2. Ölébe hajtotta fejét, ujjait a térdeire fonta, a szája zárva maradt, nem is nyitotta meg azt megalázkodása hét napján és hét éjszakáján 3. Aztán azt mondta magában, anélkül, hogy a száját megnyitotta volna:

Mit tegyek, én nyomorult

Vagy hová menjek el?¹²²

Kihez meneküljek

Vagy mit mondjak

¹¹⁹ Lehetne így is fordítani: „amikor a madarak már énekeltek”, csak hogy a kakasok hangja jobban illik a szövegkörnyezethez: a kutyák ugatásához, vö.: Burchard, 638.

¹²⁰ Így tett a beteg és bűnbánatot tartó Ezékiás király is: zKír 20,2.

¹²¹ Kelet, azaz Jeruzsálem felé fordulva imádkoztak a kegyesek (Dán 6,11). Az egyiptomi környezetben ez a felkelő Nap felé fordulást jelenthette.

¹²² Zsolt 139,7.

Én, a szűz és az árva, és a magányos és az elhagyatott, és a meggyűlölt?¹²³

4. Mert mindenki meggyűlölt engem,

velük együtt apám és anyám is,

mert én is meggyűlölttem isteneiket

és megsemmisítettem azokat,

az emberek elé szórtam, hogy megtapossák azokat.¹²⁴

5. Emiatt meggyűlölt engem az apám, az anyám¹²⁵ meg egész rokonságom és így szóltak:

Nem a mi lányunk már Aszeneth, mert isteneinket megsemmisítette.

6. Minden ember meggyűlölt engem,

mert én is meggyűlölttem minden férfit, mindenkit, aki feleségül akar venni engem.

Most pedig, ebben a megaláztatásban mindnyájan meggyűlölte engem,¹²⁶ sőt örvendeznek az én nyomorúságomon.

7. Az Úr pedig, a hatalmas, József Magasságos Istene, mindazokat gyűlöli,

¹²³ Aszenethet ugyan egy pillanatra sem gyűlölték meg a szülei, ellenben az árvaságra és megvetettségre tett utalások híven tükrözik a prozeliták élményeit, akik valamilyen politeista vallásból a monoteista zsidósághoz csatlakoztak. Később hasonló élmények voltak a hitük miatt családjukból kitagadott keresztényeknek is (Zsolt 7,10; Mk 13,12).

¹²⁴ Ha értékeinket az érdemtelenekeknek adjuk, azok megtapossák, megvetik azokat (Mt 5, 13). Itt azonban Aszeneth az előtte már értéktelenné vált istenszobrokat adta megtapasásra, amivel azok iránti megvetését fejezte ki.

¹²⁵ Költői túlzás Aszeneth szüleiéről. De kifejezi azt, hogy a lány a szülőktől örökölt hagyományos értékekrendet elfordulva, most már új értékekrendet választott.

¹²⁶ Zsolt 35,15–19; Jn 16,20.

- akik a bálványokat tisztelik,¹²⁷
mert Isten féltékeny és félelmetes mindenekkel szemben,
akik idegen isteneket félnek.
8. Ezért gyűlölt meg engem is,
mert én is halott és süket bálványokat tiszteltem¹²⁸ és áldást
mondtam azokra.
9. Sőt, ettem a nekik szánt áldozatokból,
ezért szájamat megfertőzte az asztaluk
és nincs bennem ahhoz bátorság, hogy segítségül hívjam az
Urát, az ég Istenét,
aki az erős József Magasságos és Hatalmas Istene,
mert megfertőzték számát a bálványoknak szánt áldozatok.¹²⁹
10. Ám én hallottam, hogy azt mondják: a héberek Istene igazi és
élő Isten,¹³⁰
az irgalomnak, könyörületességnek, hosszútűrésnek, nagy
szánalomnak és szelídségnek Istene,
aki nem számítja be az alázatos ember vétkeit,
és nem feddi meg az összetört ember törvénytelenégeit, an-
nak nyomorúsága idején.
11. Ennek következtében leszek én is merész
és Hozzá fogok fordulni,
Hozzá fogok menekülni

¹²⁷ 2Móz 20,5; Jón 2,9.

¹²⁸ Ézs 41,29; 42,17–18.

¹²⁹ 1Kor 10,20–21.

¹³⁰ A hellenista korban, a regény keletkezése idején, könnyen lehetett hallani (másodkézből is) arról, hogy milyen a héberek Istene.

- s megvalloom neki minden vétkeimet,
kiöntöm Előtte imádságomat.¹³¹
12. Ki tudja: talán meglátja megaláztatásomat és megkönnyörül
rajtam?
- Talán meglátja ezt a magányosságomat és megkönnyörül
rajtam,
13. vagy meglátja árvaságomat és pajzsával befed engem,¹³²
hiszen Ő az árvák atyja és az üldözöttek befedezője,¹³³
meg a megnyomorítottak oltalmazója.
14. Merész leszek és Hozzá fogok kiáltani.

15. Aztán felkelt Aszeneth a fal mellől, ahol addig ült és a keletre
néző ablak felé fordult, felegyenesedett a térdeiről, kezeit az ég
felé terjesztette, de félt kinyitni a száját és néven szólítani Is-
tent. Így aztán ismét a fal felé fordult, leült, kezével a fejét meg a
mellét verte:¹³⁴ sokszor és így szólt magában, anélkül, hogy meg-
nyitotta volna a száját:

16. Én nyomorult és árva, és elhagytott!

Szajám megfertőződött a bálványáldozatoktól
és az egyiptomi isteneknek mondott áldásoktól.

17. Most pedig ezekkel a könnyekkel és a porral vegyült hamuval,
megaláztatásom szennyével
hogyan nyissam meg szájam a Magasságos előtt
s hogyan ejsem ki számon az Ő szent és félelmetes nevét,

¹³¹ 1Sám 1,15; Zsolt 102,1.

¹³² Zsolt 5,3; Péld 30,5.

¹³³ Zsolt 68,6.

¹³⁴ Lk 18,13. A megrendült bűnbánat jele volt, hogy valaki a mellét verte.

hogy ne haragudjon meg rám az Úr,
mivel törvényt nem ismerő voltomban hívtam segítségül az Ő
szent nevét?¹³⁵

18. Mit tegyek most, én nyomorult?

De mégis többre merészkedem
és felnyitom számat Előtte.

Segítségül hívom az Ő nevét.

Mert, ha meg is ver haragjában engem az Úr, ismét meggyó-
gyít engem.

sőt, ha ostorával nevel engem, Ő majd ismét kegyelmesen te-
kint reám.

és ha haragra is gerjesztik Őt a vétkeim, ismét kiengesztel-
dik irántam

és elengedi minden vétkeimet.¹³⁶

Tehát arra fogok merészkedni, hogy megnyissam szájam
Előtte.

19. Ekkor ismét felkelt Aszzeneth a fal mellől, ahol ült, térdeire
egyenesedett.

És kiterjesztette kezeit kelet felé, aztán föltekintett az égire és
megnyitotta száját Isten előtt, majd így szólt:¹³⁷

¹³⁵ 1.Tim 1,13. Pál bűnét enyhíti, hogy tudatlanságában cselekedte a rosszat.
Aszzeneth viszont fél attól, hogy tudatlan állapotában forduljon hangos szóval
Istenhez.

¹³⁶ Zsid 12,6.

¹³⁷ Az eddigiek során Aszzeneth csak némán gondolkodott Istenről (harmadik
személyben). A következőkben azonban már közvetlenül és hangosan beszél
imádságában Istenhez.

XII.

1. Uram, örökkévalóság Istene,¹³⁸

aki mindennek Teremtője és meglevenítője vagy,

aki minden teremtményednek adod az élet lehetét,¹³⁹

aki a láthatatlanokat világosságra hozod,

aki mindent megalkottál és láthatóvá teszed a láthatatlanokat,

2. aki megalkottad a létezőket és a láthatókat, melyek a látha-
talanokból

és a nem létezőkből álltak elő,¹⁴⁰

aki kiterjesztetted az ég boltozatát és alapot vetettél a föld-
nek a vizeken,

aki alapot vetettél az égnek a mennyboltozaton, a szelek
hátán,

aki a Földet a vizekre alapítottad,

aki nagy köveket rögzítettél a vizek mélyére,¹⁴¹

melyek sohasem süllyednek el,

hanem olyanok, mint tölgyfalevelek a víz színén

és élő kövek,

a te hangodat hallják, Uram,

s megőrzik parancsaidat, melyeket nekik parancsoltál,¹⁴²

nem is hágják át rendelkezéseidet,

¹³⁸ Szó szerint: „az örökkévalóságok Istene” vagy „a világkorszakok Istene”. Vö.:
Jézus Sirák fia, 36,17.

¹³⁹ A kifejezés a bibliai teremtéshit fontos része (1.Móz 2,7; 7,22; ApCsel 27,25).

¹⁴⁰ Róm 4,17b; Zsid 11,3; Kol 1,16.

¹⁴¹ Zsolt 24 (33 LXX), 2. A vizek fenekére helyezett kövek képzete a kanonikus
bibliai irodalomban nem fordul elő, csak az intertestamentális Énok könyvében
(28,1kk.), meg az apostoli atyákhoz tartozó Hermasz látomásában (vis III,2,4).

¹⁴² Az Isten szavát meghalló és akaratait teljesítő kövek motívumához legközelebb
Jézus metaforája áll a kiáltó kövekről (Lk 19,40).

- hanem mindvégig teljesítik akaratodat,
mert te szóltál, Úram, és ezek meglevenedtek,
mert a szavad, Úram: élet minden teremtményednek.⁴³
3. Hozzád menekülök, Úram, én Istenem,
és hozzád kiáltok, Úram,
eléd terjesztem kérésemet,⁴⁴
neked vallom meg bűneimet,
előtted tárom fel vétkeimet.
4. Könyörülj rajtam, mert vétkeztem, Úram, sokszor vétkeztem
előtted,⁴⁵
törvénytelenül és istentelenül cselekedtem,
gonoszul szóltam színed előtt,
Szájam tisztátalanná vált a bálványok áldozatától,
Egyiptom isteneinek asztalától.
Vétkeztem Úram, színed előtt,
sokszor vétkeztem tudatlanságomban és istentelenül csele-
kedtem,
néma és süket bálványokat tiszteltem.⁴⁶
Nem vagyok méltó⁴⁷ arra, hogy számat megnyissam előtted,⁴⁸
ó Úram.
- Én, Pentefrész pap leánya, a szűz és királynő,
aki egykor gőgös és fennhéjázó voltam, minden ember felet-
ti gazdagságomban

⁴³ Zsolt 148,5; Jn 1,3,10; 2Pt 3,5.

⁴⁴ Zsolt 5,2; 17,1.stb. Az Istenhez forduló ima gyakori bevezetése.

⁴⁵ Zsolt 51,6.

⁴⁶ Zsolt 115,5-8; Hab 2,19.

⁴⁷ Mt 8,8; Jn 1,27.

⁴⁸ Phil. szövé.: „szerencsétlen”.

pompáztam, most⁴⁹ pedig árva vagyok és minden embertől
elhagyatott.

6. Hozzád menekülök, Úram,⁵⁰

Eléd hozom, Úram, imádságomat,
Hozzád kiáltok.

7. Ments meg engem, mielőtt elfognak az engem üldözők!⁵¹
Amint a félfő kisgyermek az apjához menekül,⁵²
az apja pedig kitárva kezeit felkapja őt a földről
és a keblére szorítja,
a gyermek pedig, kezeit apja nyaka köré kulcsolva
fellelegzik féltelméből és kipiheni magát apja keblén,
az apja pedig mosolyog a kiskorú gyermek nyugtalanságán.

8. Te is, Úram, nyujtsd ki kezedet felém,
mint gyermekét gyöngéden szerető atya,
s ragadj ki engem ellenségeim kezéből a földről.

9. Íme, az ősi vad oroszlán⁵³ üldöz engem,

⁴⁹ Az Újszövetség parainéziseiben (általános etikai intelmeiben) gyakori az itt
előforduló „egykor és most pedig” formula, pl. Róm 7,5-6; 1Kor 6,9-11; Ef 5,8;
Kol 1,21-22, de ott az *egykor* a pogány múltat jelenti, a most pedig az új,
keresztény életet, míg Aszeneth bűnvalló imájában az egykor a lány gondatlan,
kényelmes, bálványokat tisztelő s ezért vétkes múltját, a most viszont bűn-
bánatra ébredt megtérése idejét jelenti.

⁵⁰ Eddig az ima Isten magasztalását és az imádkozó őszinte bűnvallását tartalmazta.
Mostantól a segítség-kérésé az uralkodó hang. A zsoltairodalom stílusában
könyörög, de nem meghatározott ellenségei, hanem saját bálványimádó múltja
és az ahhoz visszahúzó erők elől menekül Istenhez.

⁵¹ Zsolt 7,2. A Phil. szövé.-ben ez áll: „mert én Hozzád menekülök”.

⁵² Zsolt 131,2. Phil. szövé.: „Mint gyermek az apjához meg az anyához”.

⁵³ A kegyes embert ok nélkül üldöző ellenség, valamint a sátán és a sátáni erők
metaforikus elnevezése: oroszlán (Zsolt 22,14).

⁵⁴ Íme, az ősi vad oroszlán⁵³ üldöz engem,

⁴⁹ Az Újszövetség parainéziseiben (általános etikai intelmeiben) gyakori az itt
előforduló „egykor és most pedig” formula, pl. Róm 7,5-6; 1Kor 6,9-11; Ef 5,8;
Kol 1,21-22, de ott az *egykor* a pogány múltat jelenti, a most pedig az új,
keresztény életet, míg Aszeneth bűnvalló imájában az egykor a lány gondatlan,
kényelmes, bálványokat tisztelő s ezért vétkes múltját, a most viszont bűn-
bánatra ébredt megtérése idejét jelenti.

⁵⁰ Eddig az ima Isten magasztalását és az imádkozó őszinte bűnvallását tartalmazta.
Mostantól a segítség-kérésé az uralkodó hang. A zsoltairodalom stílusában
könyörög, de nem meghatározott ellenségei, hanem saját bálványimádó múltja
és az ahhoz visszahúzó erők elől menekül Istenhez.

⁵¹ Zsolt 7,2. A Phil. szövé.-ben ez áll: „mert én Hozzád menekülök”.

⁵² Zsolt 131,2. Phil. szövé.: „Mint gyermek az apjához meg az anyához”.

⁵³ A kegyes embert ok nélkül üldöző ellenség, valamint a sátán és a sátáni erők
metaforikus elnevezése: oroszlán (Zsolt 22,14).

mert ő Egyiptom isteneinek atyja,
és fiai a bálványok őrltjeinek istenei.
Én pedig gyűlölöm őket,
mert az oroslán gyermekei.

10. És az oroslán, az atyjuk dühödten üldöz engem.

11. De te, Uram, ments ki kezéből,

és az ő szájából szabadíts meg engem.¹⁵⁴

Ne ragadjon meg engem oroslánként,¹⁵⁵ és szét ne marcan-
goljon.

ne vessen a tűz lángjába,

a tűz ne vessen engem a szélviharba

és a szélvihar ne borítson be sötétiséggel

és ne dobjon a tenger mélyébe,

s ne nyeljen el engem a hatalmas sárkány,¹⁵⁶ amely öröktől
fogva van

és örökre elpusztít engem!

12. Ments meg, Uram, engem mielőtt mindez eljön ellenem!

Ments meg Uram engem, elhagyottat és magányost,

mert apám és anyám megtagadtak¹⁵⁷ és azt mondták:

Nem a mi lányunk Aszeneth,

mert eltörtém, elpusztítottam isteneiket és meggyűlöltem
azokat.

¹⁵⁴ 2Tím 4:17.

¹⁵⁵ Phil. szövé: „farkasként”.

¹⁵⁶ A tengeri sárkány (Ráháb, Leviathan, Behemót) az istencellenes kaotikus erők megszemélyesítője az Ószövetségben (Jób 26,12; 40,25-32; Zsolt 89,11; Ézs 27,1), néhol a Ráháb (Behemót) név Egyiptom hatalmát jelképezi (Ézs 30,6-7). Akinek Isten az oltalma, az megszabadul ezektől: Zsolt 91,9-14.

¹⁵⁷ Zsolt 27 (26 LXX), 10.

13. Most pedig árva és elhagyott vagyok,

s nincs másban reményiségem, hanem csak Benned, Uram,
s nincs más menedékem, csak a te irgalmad, Uram.

Mert Te vagy az árvák Atyja,

az üldözöttek védelmezője,

a szorongatottak segítségé.

14. Könyörülj rajtam, Uram,

és őrizz meg engem, aki szent szűz és elhagyott és árva va-
gyok,

mert Te, Uram, édes vagy és jó, és szelíd.

15. Melyik atya olyan édes, mint Te, Uram?

S melyik gyorsabb az irgalomban, mint Te, Uram?

Íme, apámnak, Pentefrésznek minden ajándéka¹⁵⁸ múlandó
és veszendő,¹⁵⁹ amelyeket nekem adott, de a Te örökséged
ajándékai

romolhatatlanok és örökkévalók.

XIII.

1. Tekints, Uram, megalázottságomra és könyörülj rajtam.

Tekints, Uram, árvaságomra,¹⁶⁰

És irgalmazz nekem, elnyomottnak.

Íme lásd: menekülök mindentől.

Hozzád menekülök, Uram, az emberek egyedüli barátjához.

¹⁵⁸ Phil. szövé: „dolga”.

¹⁵⁹ Mt 6,19-21.

¹⁶⁰ Isten az elhagyott árvák oltalmazója és gondviselője: Zsolt 10,14; 68,6; 146,9. Aszeneth az eddig biztonságos szülői oltalomtól elszakad, ezért szociális-jogi értelemben: árva. Ilyen állapotában helyezi életét Isten, az árvák gondviselője és atyja oltalma alá. A Phil. szövé: többlete: „mert Hozzád menekülök”.

2. Íme magam mögött hagyom a föld minden javát
És Hozzád menekülök, Úram,
Ebben a zsákban és hamuban,¹⁶¹
Meztelenül, árván és magamra hagyva.
3. Íme, levettem magamról az aranyfényű, jácintszínű szálakkal
áttört királynői köntösöt
és fekete ruhába, gyászruhába öltöztem.
4. Íme, leoldottam csipőmről az aranyövet, eldobva azt ma-
gamtól
5. Íme, fejszemem és fejkemet¹⁶³ ledobtam és a hamuba
szórtam.
6. Íme, szobám padlója, amely tarka és bíborszínű drágakövek-
kel volt leterítve,
amely azelőtt illatos kenetektől csepegett és fénylő gyolccsal
törölték fel,
most könnyeim hintették be és megázatatott, mivel belepte
a por.
7. Íme, Úram, a hamutól meg a könnyeimtől
olyan sáros lett a szobám, mint az országot.
8. Íme, Úram, királyi vacsorámat meg a hízott borjak húsát
az idegenek kutyáinak adtam.
- 9–10. S nézd: magam pedig hét nap, hét éjjel böjtöltem,
nem ettem kenyeret s nem ittam vizet.

¹⁶¹ Zsáköltözés és a hamu fejre öntése a legnagyobb megalkodás és bűnbánat jele
(Dán 9,13; Mt 11,21; Lk 10,13).

¹⁶² Jón 3,5–9.

¹⁶³ Szó szerint „tírámat és diadémomat”.

kiszáradt a szám, mint a dob,
a nyelvem, mint a csont,¹⁶⁴
az ajkam, mint cserép,
arcom összeesett
és szemeim szégyenükben kiszáradtak égő könnyeimtől,
minden erőm elhagyott.

11. Íme, tehát, mindazokról az istenekről,
melyeket azelőtt tudatlanságomban tiszteltem,
most tudom, hogy süketek és halottak voltak.
Átadtam hát őket, hogy az emberek eltapossák
Vagy a tolvajok ellopják, hiszen aranyból és ezüstből ké-
szültek.
12. Hozzád menekülök tehát, Úram:
szabadíts meg engem sok tudatlanságomból.
13. Ám Te, Úram, nézd el nekem, hogy tudatlanságból vétkez-
tem ellened
szűz vagyok és tudatlanul tevélgtem.
és káromlást szóltam az én uram, József ellen.¹⁶⁵
Mert én, nyomorult, nem tudtam, hogy a Te fiad, Úram,
mert azt mondták nekem az emberek, hogy József a Kánaán
földjéről való pásztor fia,
én szerencsétlen pedig hittem nekik és tévedtem.
Megvettem a Te választottadat, Józsefet,
gonosz dolgokat szóltam ellene, nem tudva azt, hogy a Te
fiad.

¹⁶⁴ Zsolt 22,16.

¹⁶⁵ A magasztaló, majd bűnvalló ima itt tér rá a konkrét helyzetre: Aszeneth
tudatlanul sértette meg Józsefet, Isten emberét.

14. Mert ugyan ki született az emberek közül ilyen szépnek és ki olyan bölcs, és erényes és erős, mint a teljes szépségű József?

15. De, Uram, gondviselésedbe ajánlom őt, mert a magam lelkénél is jobban szeretem.

Óvd meg őt kegyelmes bölcsesség által és Te, Uram, tégy engem szolgálójává és rabszolgájává, hogy az ágyát megvethessem és moshassam a lábait és szolgálhassak neki, és rabszolgája legyek¹⁶⁶ mindörökké.¹⁶⁷

Az angyal-fejedelem látogatása. Aszenethnél.
Aszeneth megtérése (XIV – XVII)

XIV.

1. Amint pedig megszűnt Aszeneth vallást tenni az Úrnak, ime keleten fölkel a hajnalszék az égen.¹⁶⁸ Látta Aszeneth, megörült és így szólt: – „Tehát meghallgatta imádságomat az Úristen, mert ez a csillag nagy nap¹⁶⁹ fényének angyalaként és hírnökéként kelt fel.” 2. S miközben tovább nézte azt Aszeneth, ime, a hajnalszék¹⁷⁰ szomszédságában meghasadt az ég és ki-

¹⁶⁶ Az 1Sám 21-41 szerint Abigail úgy akart Dávid felesége lenni, hogy vállalta, hogy a király lábait mossa, mint a rabszolganők. A megalázkodásnak és szeretetnek ez az együttes motívuma megtalálható Aszeneth imádságában is.

¹⁶⁷ Phil. szöw.: „életem egész idejében”.

¹⁶⁸ A 2Pt 1,19 szerint a profétai szó hatására kel fel a hajnalszék a megtérő ember szívében. A hajnalszék itt az isteni világosság, vagyis a kijelentés jelképe.

¹⁶⁹ „Nagy nap”-nak nevezi az elbeszélés Aszeneth megtérése napját.

¹⁷⁰ Az Ef 5,14 egy öskeresztény himnusz idézve használja ezt a metaforát. Hasonló jelenségeket találhatunk Saul-Pál megtérésénél: ApCsel 9,3–5.

mondhatatlan világszág ragyogott fel. 3. Látta ezt Aszeneth és arca esett a hamuban s egy ember jött el hozzá az égből, megállt a fejénél 4. és szólította őt: – „Aszeneth, Aszeneth!” 5. Ő pedig azt kérdezte: – „Ki az, aki szólított engem? Hiszen be van zárva a szobám ajtaja¹⁷¹ és a torony magas? Hogyan jöhetett be bárki is a szobámba?” 6. És másodszor is szólította őt¹⁷² az az ember, így szólva hozzá: – „Aszeneth! Aszeneth!” 7. Mire ő így válaszolt: – „Ime, itt vagyok, uram,¹⁷³ add tudtomra, hogy ki vagy!” 8. Az az ember pedig azt mondta: – „Én az Úristen házának fejedelme¹⁷⁴ vagyok és a Magasságos egész seregének fővezére.¹⁷⁵ Kelj fel lábaidra¹⁷⁶ és elmondom neked beszédeimet!” 9. Felemelte a fejét Aszeneth és látta, hogy ott van egy ember, aki köntösét, koszorúját, királyi pálcáját tekintve mindenben Józsefhez hasonló! Kivéve, hogy tekintete olyan volt, mint a villám, szemei, mint a Nap sugara, fején a haj, mint az égő-világító tűz lángja, kezei meg lábai, mint a tüzös vas¹⁷⁷ és fénylő szikrák pattantak ki a kezeiből meg a lábaiból. 10. Látta ezt Aszeneth és arcra borult annak lábai elé a földre, mert nem tudott lábra állni.

¹⁷¹ A mennyei lények előtt nem akadály a bezárt ajtó. Jn 20,19.

¹⁷² A gyermek Sámuel is többször szólította néven a mennyei hang: 1Sám 3,4–10.

¹⁷³ Az „ime itt vagyok” formula a meghallgatásra kész ember felelete az isteni megszólításra.

¹⁷⁴ Phil. szöw.: „hadvezére”.

¹⁷⁵ A Dán 10,13 szerint Mihály angyal (Michael) volt Isten seregeinek fővezére. A hellenista zsidóságban minden birodalomnak megvolt az angyali védtője, reprezentánsa.

¹⁷⁶ Dán 10,10; ApCsel 9,6–7. A tremendum matestatiss, az isteni fenségtől való rémület a földre (térdre) kényszeríti az embert. De a választottak mindig haljjak az „Állj lábaidra!” felszólítást, ami megelőzi a kijelentés elnyerését.

¹⁷⁷ A Jelenések könyve hasonló módon írja le a Feltámadott Krisztussal való találkozást (Jel 1,14–15).

Nagyon félt és minden tagjában reszketett. 11. Azt mondta neki az ember: – „Bizzál, Aszeneth, ne félj, hanem állj lábaidra, mert elmondom neked beszédeimet!” 12. Felkelt tehát Aszeneth, a lábaira állt, az ember pedig így szólt hozzá: – „Vesd le fekete ruhádat, amelybe öltöttél, vonulj be háborítatlanul a második szobába, a zsákot is oldd le a csipődről, rázd le fejedről a hamut és friss vízben mosd meg arcod! Öltözz fel új, még érintetlen, jelles ruhába.¹⁷⁶ Övezd körül csipődet szüüzességed csillogó kettős új övével. 13. aztán gyere hozzám vissza s akkor majd elmondom neked azokat a beszédeket, melyekkel hozzád küldtettem!” 14. Sietve bement tehát Aszeneth a szobájába, ahol az ékszerreit tartotta és kinyitotta a ládáját, kivette legkülönb, mégérintetlen ruháját, aztán levette a fekete gyászruhát, mert új és fényes ruhába öltözött. 15. leoldotta csipőjéről a kötelet meg a zsákot és körülkötötte magát szüüzessége kettős fényes övével, egyik övet csipőjére tette, másikat meg a mellére, 16. leszörta a hamut a fejről, megmosta élő¹⁷⁷ vízben a kezét meg az arcát, fejét pedig egy érintetlen és kiemelkedően szép nyári kendővel takarta be.¹⁸⁰

XV.

1. Odament az első szobájában lévő emberhez Aszeneth és elébeállt. Az pedig, amikor meglátta őt, így szólt hozzá: – „Emeld le kendődét a fejedről! Miért is cselekedtl így?¹⁷⁸ Mert szent

¹⁷⁶ Most már szüüzességtelen Aszenethnek a szomorúság és bűnbánat ruháját viselnie. Az új ruha az új élet jelképe. Ez az apostoli parainézisnek is egyik kedvelt formulája. Róm 13,12–13; Ef 4,22–24.

¹⁷⁷ Phil. szöve: „tisztá”.

¹⁸⁰ 1Kor 11,6: Az asszonyok fedett fejjei jelenjenek meg Isten előtt.

¹⁸¹ Ti., hogy Aszeneth kendőt vett fel.

szűz vagy te ma, s fejed olyan, mint egy ifjú férfié.¹⁸² 2. Levette tehát kendőjét Aszeneth a fejről. Akkor azt mondta neki az ember: – Bizzál, Aszeneth, te szent szűz, mert íme meghallotta az Úr vallomáso és imádságod minden szavát!¹⁸³ 3. Íme, láttam mind megálázkodásodat, mind szüülködésed hét napjának nyomorúságát. Íme a könnyeidből és ebből a hamuból olyan sok sár lett előtted. 4. Bizzál, Aszeneth, te szent szűz, mert beírták nevedet az élt könyvébe,¹⁸⁴ amely a mennyben van – a könyv kezdetén van feljegyezve a neved az ujjammal – és sohasem fogják azt onnan kitorolni! 5. Íme, mátlól fogva megújulsz, újraformálódasz és meglevenedsz,¹⁸⁵ az élet áldott kenyerét eszed és az áldott hatatlanság kelyhét iszod, s felkennek az áldott romolhatatlan-

¹⁸² Az angyalnak az a kijelentése, hogy Aszeneth feje olyan, mint egy ifjú férfié, sok kérdést vet fel. Philonokó szerint ez arra utal, hogy a hósnó androgyn, mint az egyiptomi Neith istenség, akinek a nevét viseli. Véleménye vitatható, hiszen csak a fejét hasonlította az angyal egy fiatal férfi fejéhez. A kérdés kulcsa, hogy az idézett versben Aszeneth leveszi az angyal parancsára a kendőt a fejről. Ez a nőknek az istentiszteleten való megjelenésével kapcsolatos: viseljenek-e kendőt vagy fedetlen fejjel imádkozzanak? Ez a páli gyülekezeteket is foglalkoztatta (vö.: 1Kor 11,2–16). A kopt nyelven fennmaradt gnosztikus Tamás evangéliuma 114. pontjában pedig arról olvasunk, hogy Jézus azt igéri: Máriát élő szellemé fogja tenni, s ezzel hasonlólává lesz a férfiakhoz. Mert minden asszony, aki férfivá lesz, be fog menni a mennyek királyságába. Vagyis itt Isten országa szempontjából nincs különbség férfi és nő között.

¹⁸³ Lk 1,13.

¹⁸⁴ Vö.: Burchard 675. szerint „az élt könyv” egy fajta mennyei polgárok névsora, ha valakinek benne volt a neve, akkor ez az örök életet garantálta. A képzet az egész ókori Keleten elterjedt. A Bibliában pl.: 2Móz 32,32k.; Zsolt 67,6; Lk 10,20; Jel 3,5.

¹⁸⁵ A három szinonim kifejezés (megújítani, újraformáltni és meglevenedni), melyek közül az első a gyakoribb, jelzi az isteni újra- és újjáteremtés munkáját az emberben, teológiailag: az elromlott istenképűség vagy vallási kultusz helyreállítást. Néhány erre vonatkozó bibliai textus: 2Kron 15,8; Zsolt 103,5; Lk 15,24; Róm 12,3; 2Kor 4,16; Ef 2,5; Kol 3,10.

ságkenetével.¹⁸⁶ 6. Bizzál, Aszeneth, te szent szűz, mert az Úr ma mindörökre téged Józsefnek ad jegyeseként s ő lesz a vőlegényed.¹⁸⁷ 7. Nem is Aszenethnek fognak hívni téged, hanem Menedékváros lesz a neved,¹⁸⁸ mert benned fog odamenedülni az Úrhoz, a Magasságos Istenhez sok nép és szárnnyaliddal sok nemzetet fogsz majd elfedezni, akik az Úristenben bíznak s falaid örözik meg¹⁸⁹ azokat, akik Istenhez csatlakoznak¹⁹⁰ megtérésük következtében. 8. Mert a mennyben lakó Megtérés a Magasságos leánya, aki igen jó és szép, és ő az, aki minden órában közbenjár¹⁹¹ és esedezik a Magasságos Istenhez érted, és minden megté-

¹⁸⁶ Jn 6.35kk.: Igm. Ef XVII.1; XX.2. („a halhatatlanság orvossága, ellenszer a halál ellen”).

¹⁸⁷ 1Móz 41.45 szerint a fáraó adta Aszenethet Józsefnek feleségül. Ez nincs ellentétben a regény állításával, amely a fáraó döntését teológiai szempontból Isten döntésére vezeti vissza. Ezt igazolja, hogy a regény folyamán (XXI.2-6) a fáraó beleegyezését adja a házassághoz.

¹⁸⁸ 4Móz 35.9-15 rendelkezik menedékvárosok építéséről, hogy mindazok, akik nem szándékosan öltek meg valakit, oda menekülhessenek a vérbosszuló rokonság elől. Itt a menedékváros jelképes értelemben fordul elő. A jelkép megértésében segít Péld 9.1, ahol a megszemélyesített (nőnemű!) Bölcsesség megpíti a házát és hívja magához az életben eligazodni nem tudókat, hogy nála okuljanak és biztonságban legyenek. A deuterokanonikus JSir könyvében (24. fej.) találjuk a Bölcsesség énekét, aki a Sionon sátorozik s aki a mózosi Törvény jelképe. Philon, zsidó bölcselő az isteni Bölcsességet a görög Logosz (Szó, Ige) fogalommal kapcsolja össze (De fuga 85-118). Aszeneth esetében arról is szó lehet, hogy ő lesz a patriarhákkal kötött isteni szövetséghez csatlakozó pogányok prototípusa vagy jelképe (vö.: Ézs 2.2-3; Mik 4.1-2). Ami magát az új név elnyerését jelenti: a bibliai irodalomban gyakran kapnak a megtérők, Isten szolgálatába állók új nevet Jakóbtól kezdve egészen Péterig (1Móz 32.29; Mt 16.17-18).

¹⁸⁹ Zsolt 17.8: 61.5.

¹⁹⁰ „Istenhez csatlakozóknak” hivaták a prozelitákat (Ézs 56.6).

¹⁹¹ A hellenista zsidó irodalomban egy-egy angyal nemzeteket, természeti jelenségeket vagy spirituális eseményeket, tulajdonságokat (erényeket) szemlélyesíthet meg. Az etióp Ének könyve (40.9) pl. szerepelteti a Megtérés Angyalát. Hasonló képzettel találkozunk az apostoli atyák irodalmához tartozó Hermasz látomása (Herm vis) 5.7-ben. JosAs-ban a Megtérés Angyalának még közbenjáró

rő érdekében a Magasságos nevében, mivelhogy Isten a Megtérés atyja, a Megtérés pedig a szűzek felügyelője¹⁹² és igen szereti őket s minden órában kéri a Magasságost a megtérőkért, mert az őt szeretőknek menyegzőt készít a mennyben s ott szolgálni fog nekik örök időkre. Maga a Megtérés pedig egy igen szép Szűz, tisztja és szent, mindenkor mosolyog, méltányos és szelíd, a Magasságos Atya¹⁹³ szereti őt s minden angyal félve tiszteli. Én is nagyon szeretem őt, mert ő is a nővérem és aszerint, ahogyan beneteket, szűzeket szeret, én is szeretlek benneteket. 9. Én pedig, íme, elmegyek Józsefhez, beszélni fogok vele rólad¹⁹⁴ és közlöm vele minden mondanivalómat. El is fog jönni hozzád József még ma, látni fog téged, örülni fog neked, szeretni fog és a vőlegényed lesz, te pedig a menyasszonya leszel örökre. 10. A továbbiakban pedig hallgass rám, Aszeneth, szent szűz, öltözz esküvői ruhába, abba az ősi, első ruhába, mely kezdettől fogva a szobádban van, vedd föl minden válogatott esküvői ékszeredet, díszítsd fel jó menyasszonyként magad s légy kész a Józseffel¹⁹⁵ való szembetalálkozásra. ¹⁹⁶ Mert ő maga jön el ma hozzád és látni fog téged, s örülni fog neked. 11. Amikor pedig az ember befejezte

szerepe is van, méltósága hasonló a megszemélyesített Bölcsességhez vagy az isteni Logoszhoz. Mennyci menyegzőről gyakran szól az Újszövetség is, ismert az is, hogy a Messiás maga szolgál az asztalok körül azoknak, akik az eszkatológikus vendégségben részt vehetnek (Mt 22.2; Lk 12.37; Jel 19.9).

¹⁹² Phil. szöve.: „anyja”.

¹⁹³ Phil. szöve.: „Isten”.

¹⁹⁴ Nemcsak Aszeneth félelmét kell legyőznie az angyalnak József Istenével kapcsolatban, hanem Józseffel is közölnie kell, hogy Isten neki zánta a lányt, aki most már megtért pogány hitéből és szokásából.

¹⁹⁵ Phil. szöve.: „vele”.

¹⁹⁶ A Kiválasztottnak készülnie kell az isteni Vőlegénnyel való találkozáshoz (Hős 2.18-19; 2Kor 11.2; Jel 21.2).

Aszenethhez intézett beszédét, akkor az nagy örömmel örülni kezdett annak minden szaván, arcával a földre borult s azt mondta neki: 12. – Áldott az Úr, a te Istened, a Magasságos, aki elküldött téged,¹⁹⁷ hogy a sötétségből kiments engem és kivezess a mélység bugyraiból a világosságra.¹⁹⁸ Áldott legyen neve örökké! De mi a te neved, Uram, hogy énekel magasztaljalak és dicsősötsz selek téged mindörökké? Azt felelte neki az ember: – Miért tudakolod az én nevemet,¹⁹⁹ Aszeneth? Az én nevem a mennyben van beírva a Magasságos könyvében Isten ujjával, a könyv elején, mindenki neve előtt, mert én vagyok a Magasságos házának fejedelme. Ezenkívül minden név, amely beíratott a Magasságos könyvébe: kimondhatatlan, és embernek nem szabad sem ki- mondania, sem meghallania ezen a világon, mert fenségesek azok a nevek és csodálatraméltóak, és igen dicséretesek. 13. – Most pedig, azt mondom neked, Uram, ha kedvet találtam szemid előtt, és fel fogom ismerni, hogy mindent a nekem mondott szavaid szerint cselekszel, engedd meg, hogy a te szolgálód szóljon Hozzád! 14. Az ember pedig így felelt: – Beszélj! Aszeneth erre kinyújtotta a jobb kezét és annak térdére tette és azt mondta: – Kérlek, Uram, ülj egy kis időre erre az ágyra, mert ez az ágy tiszta és szepőtlen, és sem férfi, sem asszony sohasem ült rajta, én pedig asztalt teríték,²⁰⁰ kenyeret hozok s egyél, jó és

¹⁹⁷ 1Sám 25,32; 1Kör 8,15. A köszöntő felismeri a Küldötten az őt Küldő Istent, akit magasztalni kezd.

¹⁹⁸ A megtérő úja a tudatlanság, a bűnök sötétségéből az isteni világosság felé vezet (Ézs 42,6–7; Ef 5,8; Kol 1,13).

¹⁹⁹ 1Móz 32,30; Bir 13,6. Az angyal nem akarja megnevezni magát, így alakja még rejtélyesebb marad.

²⁰⁰ A vendéglátás olyan szent volt, hogy az a menyei lények megvendégelésére is kiterjedt, vö.: 1Móz 18,3–8; Zsid 13,2.

régi bort hozok a kamrából, olyant, melynek illata az égig elér, hogy igyál s aztán útnak eredj. Azt felelte az ember: – 15. Siess és hozz gyorsan!

XVI

1. Elsietett tehát Aszeneth és friss asztalt terített neki és ment, hogy kenyérről gondoskodjék. Az ember azt válaszolta erre. Hozz nekem lépes mézet²⁰¹ is! 2. Állva maradt Aszeneth és elsomorodott, mert nem volt lépes méze a kamrájában. 3. Azt kérdezte tőle az ember: – Miért gyökerezett a földbe a lábad? 4. Ő így felelt: – Elküldöm a kis szolgámat a város peremére, mert közel van az, örökségem földjére és hozatok neked onnan gyorsan lépes mézet, és feltalalom Neked, Uram! 5. Azt felelte az ember: – Menj csak be a kamrádba és találni fogsz lépes mézet az ott lévő asztalon. Emeld fel és hozd ide! 6. Azt mondta Aszenet: – Uram, lépes méz nincs a kamrában. 7. Azt felelte az ember: – Menj csak és találni fogsz! 8. Bement tehát Aszeneth a szobájába és talált az ott lévő asztalon lépes mézet. Nagy és fehér volt a lépes méz, mint a hó, telve mézzel, olyan volt a méz, mint az ég harmata, szaga olyan volt, mint az élet illata. 9. Csodálkozott Aszeneth s így töprengett magában: – Ez a lép bizonyára ennek az embernek a szájából való, mert az illata éppen olyan, mint ennek az embernek a lehelete 10. Fogta Aszeneth a lépet és bevitte annak az embernek, és rátette arra az asztalra, amit előkészített neki. Ekkor azt mondta az ember: – Miért mondtad, hogy nincsen lépes méz

²⁰¹ A lépes méz kapcsolatban lehet az isteni erővel és a feltámadással: 1Sám 14,27; Lk 24,42 (bizonyos szövegvariantások szerint). A továbbiakban itt szakramentális szerepe lesz.